

ΠΡΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
(ΥπΑΑΤ)
Αχαρνών 2, 10176 Αθήνα

Θέμα: «Αίτημα ανάληψης αρμοδιοτήτων από το ΥπΑΑΤ και εναρμόνισής του με τους κανονισμούς του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων (ΟΙΕ) σχετικά με την εισαγωγή "εξωτικού" ιικού στελέχους και τη διεξαγωγή *in vivo* πειραματισμών σε ζώα»

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Με την παρούσα επιστολή, σας γνωστοποιούμε το εξαιρετικά σημαντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει το Τμήμα Κτηνιατρικής του ΑΠΘ σε ό,τι αφορά τον κίνδυνο διαφυγής και διασποράς "εξωτικού" και ιδιαίτερα λοιμογόνου ιικού στελέχους ζώων στον Ελλαδικό χώρο, αλλά και στην Ευρώπη γενικότερα, καθώς και την ανάληψη ευθύνης και αρμοδιοτήτων που απαιτούνται από το Υπουργείο σας.

Συγκεκριμένα, στις 26 Νοεμβρίου του 2019, υποβλήθηκε στο Τμήμα Κτηνιατρικής του ΑΠΘ ερευνητικό πρωτόκολλο για την έγκριση εκπόνησης διδακτορικής διατριβής με θέμα "*Pathogenesis of emerging Aujeszky's disease virus strains in non-immune and vaccinated pigs*" και επιβλέποντα τον καθ. κ. Σπυρίδωνα Κρήτα. Στο συγκεκριμένο πρωτόκολλο προβλέπονται *in vivo* πειραματισμοί μόλυνσης χοίρων με ένα "εξωτικό" κινεζικής προέλευσης "variant" στέλεχος της νόσου Aujeszky ("Chinese variant-genotype II") με χώρο διεξαγωγής το Κτίριο των Εργαστηρίων του Τμήματος Κτηνιατρικής του ΑΠΘ.

Με βάση την πληθώρα των σχετικών δημοσιεύσεων σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, επισημαίνεται ότι τα στελέχη της νόσου Aujeszky (pseudorabies virus, PRV) "Chinese variant-genotype II" που έχουν αναδυθεί την περίοδο 2011-12 στην Κίνα, αποτελούν έναν ιδιαίτερο εξελικτικό κλάδο και διαφέρουν (τόσο αντιγονικά όσο και γενετικά) από τα κλασικά ("genotype I") στελέχη του ιού που προκαλούν τη νόσο στην Ελλάδα και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Συγκεκριμένα, παρουσιάζουν ιδιαίτερα υψηλή λοιμογόνο δύναμη έναντι των κλασικών στελεχών και υψηλά ποσοστά νοσηρότητας και θνητότητας σε διάφορες ηλικιακές ομάδες των εκτρεφόμενων χοίρων αλλά και σε άλλα είδη ζώων, όπως βοοειδή, σκύλοι και εκτρεφόμενοι επίμυες, μινκ και αλεπούδες. Επιπλέον, τα συγκεκριμένα "Chinese variant-genotype II" στελέχη δεν καλύπτονται από τα εμβόλια που κυκλοφορούν για τη νόσο Aujeszky, όπως αποδεικνύεται από τις εκτεταμένες επιζωοτίες σε εμβολιασμένα ζώα, στην Κίνα, καθώς και από σχετικούς πειραματισμούς που καταδεικνύουν τη μη κάλυψή τους από τα εμπορικά διαθέσιμα εμβολιακά στελέχη (τύπου Bartha). Ενδεικτικά σε άρθρο του επιστημονικού περιοδικού *Emerging Infectious Diseases* (Yu et al., Pathogenic pseudorabies virus, China, 2012. *Emerg. Infect. Dis.* 2014, 20:102-104), αναφέρεται: «*In 2012, an unprecedented large-scale outbreak of disease in pigs in China caused great economic losses to the swine industry. We report an outbreak of PRV infection that devastated the swine-producing regions of China in 2012*».

Σοβαρές ανησυχίες έχουν εκδηλωθεί για τους πιθανούς τρόπους εισαγωγής των "Chinese variant-genotype II" στελεχών σε άλλες χώρες και ηπείρους όπως και για τις διαγνωστικές μεθόδους με τις οποίες τα

στελέχη αυτά μπορεί να ανιχνευθούν/ταυτοποιηθούν. Ενδεικτικά, και πάλι, επισημαίνονται σημεία μελέτης επισκόπησης από το πανεπιστήμιο της Iowa (ΗΠΑ, Center for Food Security and Public Health, College of Veterinary Medicine, Iowa State University, December 2015. <https://www.swinehealth.org/wp-content/uploads/2016/03/Pseudorabies-virus-PRV.pdf>): «*In recent years, PRV has continued to evolve and new strains causing high morbidity and mortality have emerged in China. These strains could cause great losses to the United States pork industry. Potential routes of entry into the United States should be investigated*». Αξίζει να σημειωθεί ότι *in vivo* πειραματισμοί σε χοίρους στις ΗΠΑ για τη διερεύνηση της δυνατότητας διασυνωριακής εξάπλωσης του "Chinese variant-genotype II" στέλεχος (HeN1), διενεργήθηκαν σε ειδικές εγκαταστάσεις πολύ υψηλού επιπέδου βιοασφάλειας (BSL-3Ag) στο Kansas State Biosecurity Research Institute (BRI), <https://www.bri.k-state.edu>, (Stoian et al., Stability of classical swine fever virus and pseudorabies virus in animal feed ingredients exposed to transpacific shipping conditions. *Transbound Emerg Dis.* 2020;00:1–10).

Λαμβάνοντας υπ' όψη όλα τα ανωτέρω, η Επιτροπή Έρευνας και Δεοντολογίας (ΕΕΔ) του Τμήματός Κτηνιατρικής, εξέφρασε ιδιαίτερα σοβαρές επιφυλάξεις, για τη διεξαγωγή των πειραματισμών του υποβιβλημένου ερευνητικού πρωτοκόλλου με στέλεχος "Chinese variant-genotype II", καθώς σε περίπτωση διαφυγής και διασποράς του ιού στο περιβάλλον: α) οι οικονομικές επιπτώσεις στον κλάδο της χοιροτροφίας, θα είναι σοβαρές, και β) θα εκτεθεί η χώρα μας διεθνώς φέροντας την ευθύνη για την εισαγωγή και διασπορά του ιού στον Ευρωπαϊκό χώρο. Η ΕΕΔ θεώρησε απολύτως απαραίτητη την ενημέρωση της αρμόδιας Διεύθυνσης Κτηνιατρικής (ΠΚΜ) και του αρμόδιου Τμήματος του ΥπΑΑΤ για τους κινδύνους που ενέχει ο συγκεκριμένος πειραματισμός και ζήτησε να κατατεθούν εγγράφως πειστικές διευκρινίσεις σχετικά με την: α) Άδεια/έγκριση από το Υπουργείο για την εισαγωγή-κατοχή από την ερευνητική ομάδα του συγκεκριμένου στελέχους Aujeszky "Chinese variant-genotype II" και β) Άδεια/έγκριση πειραματισμού σε ζώα, στην οποία θα πρέπει να αναφέρονται σαφώς: 1) εκτίμηση/αξιολόγηση του κινδύνου από τη χρήση του συγκεκριμένου υπό διερεύνηση στελέχους και 2) βεβαίωση ότι κρίθηκαν αρκούντως επαρκή τα απαιτούμενα μέτρα "περιορισμού" του ιού (biocontainment measures) στους χώρους διεξαγωγής του πειραματισμού, καθώς πρόκειται για ιδιαίτερα λοιμογόνο στέλεχος και δεν υπάρχει προηγούμενο ανάλογο πειραματισμού στο Τμήμα Κτηνιατρικής (ενοφθαλμισμοί ζώων με "εξωτικά" για τη χώρα επιζωοτικά παθογόνα).

Το Τμήμα Κτηνιατρικής του ΑΠΘ, μετά από τη γνωμοδότηση της ΕΕΔ, απέστειλε στη Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του ΥπΑΑΤ (υπ. αριθμ. 1111/18.02.2020 επιστολή μου) αίτημα έγγραφης γνωμοδότησης σχετικά με την άδεια/έγκριση: α) εισαγωγής εξωτικού στελέχους "Chinese variant-genotype II" και β) διεξαγωγής πειραματισμών σε χοίρους στο Κτίριο των Εργαστηρίων του Τμήματος Κτηνιατρικής, με βάση 1) την αξιολόγηση κινδύνου των *in vivo* πειραματισμών μόλυνσης χοίρων με το συγκεκριμένο στέλεχος, 2) τον καθορισμό των μέτρων "περιορισμού" που απαιτούνται, και 3) τα αποτελέσματα των ελέγχων που θα διενεργηθούν από τις Υπηρεσίες του ΥπΑΑΤ για την ορθή εφαρμογή των μέτρων "περιορισμού" στους συγκεκριμένους χώρους. Το ίδιο αίτημα εστάλη και στην αρμόδια Διεύθυνση Κτηνιατρικής του ΥπΑΑΤ (ΠΚΜ) και σε επανάληψη (26 Μαρτίου του 2020) στη Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του ΥπΑΑΤ.

Στις 2 Ιουνίου του 2020, και μετά από πολύμηνη διερεύνηση του Τμήματος Κτηνιατρικής για την εξασφάλιση σχετικών με το εν λόγω πειραματικό πρωτόκολλο εγγράφων, και τη απουσία οποιασδήποτε απάντησης από τη Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του ΥπΑΑΤ, πραγματοποιήθηκε Συνέλευση του Τμήματος, για την εξέταση του θέματος. Με βάση τα έγγραφα που παρουσιάστηκαν στα μέλη ΔΕΠ της Συνέλευσης και τη συζήτηση που ακολούθησε, επισημάνθηκαν τα εξής:

1. Η άρνηση του καθηγητή κ. Κρήτα να καταθέσει, τόσο στην αρμόδια Διεύθυνση Κτηνιατρικής (ΠΚΜ) όσο και στο Τμήμα Κτηνιατρικής τα απαιτούμενα έγγραφα, σχετικά με το "εξωτικό" στέλεχος (άδεια εισαγωγής ή το αντίστοιχο Material Transfer Agreement, MTA), γεγονός που προβληματίζει ως προς το νόμιμο της κατοχής του "Chinese variant-genotype II" στελέχους (HeN1, κατά δήλωσή του), και της χρήσης του σε *in vivo* πειραματισμούς μόλυνσης χοίρων.
2. Η διαβεβαίωση από την αρμόδια Διεύθυνση Κτηνιατρικής του ΥπΑΑΤ (ΠΚΜ) ότι η άδεια με κωδικό "EL-54-BIOexp-12" που είχε δοθεί στον κ. Κρήτα (μέχρι το Σεπτέμβριο του 2019) για τους χώρους διεξαγωγής των πειραματισμών, αφορά στην ευζωία και δεν σχετίζεται με έλεγχο και έγκριση των μέτρων "περιορισμού" (βιοασφάλειας) που πρέπει να τηρούνται στους συγκεκριμένους χώρους.

3. Η μη τεκμηρίωση της διασφάλισης βιοασφάλειας επιπέδου 3 (ABSL-3 ή BSL-3Ag) που απαιτείται στους χώρους διεξαγωγής των πειραματισμών σε χοίρους με το "εξωτικό" κινέζικο στέλεχος HeN1, και αντί αυτής, μόνο η δήλωση, προφορικά, του κ. Κρήτα για «ύπαρξη αρνητικής πίεσης και "μοναδικότητας" των διαθέσιμων χώρων στην Ελληνική επικράτεια».
4. Εγείρονται σοβαρά ερωτηματικά ως προς τον κίνδυνο διασποράς του "εξωτικού" ιού στον Ελλαδικό χώρο αλλά και στην Ευρώπη γενικότερα, στην περίπτωση διεξαγωγής πειραματισμών σε χώρο αμφιβόλου επιπέδου βιοασφάλειας και χωρίς θεσμικό έλεγχο από αρμόδια Κρατική Εποπτεύουσα Αρχή.
5. Παραμένουν ισχυροί προβληματισμοί για την "αναγκαιότητα" ανάληψης ενός ρίσκου με δυσανάλογα μεγάλο αντίκτυπο, καθώς ο προτεινόμενος πειραματισμός περιλαμβάνει την αξιολόγηση εμβολίου έναντι ενός επικίνδυνου λοιμογόνου στελέχους που δεν προκαλεί επιζωοτίες στη χώρα μας, χωρίς μάλιστα να διασφαλίζεται ο "περιορισμός" (biocontainment) και η διασπορά του, τη στιγμή που πολυάριθμες παρόμοιες μελέτες ανάπτυξης και αξιολόγησης καινοτόμων εμβολίων έχουν διεξαχθεί ήδη στην Κίνα (όπου εκδηλώνονται οι αντίστοιχες επιζωοτίες).
6. Η διεξαγωγή και περάτωση, χωρίς προηγούμενη έγκριση και αδειοδότηση ερευνητικού πρωτοκόλλου [από τη ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ (ΠΚΜ), τον ΕΘΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΦΑΡΜΑΚΩΝ και το ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ του ΑΠΘ], πειραματισμών με το λοιμογόνο εξωτικό "Chinese variant-genotype II" στέλεχος HeN1, με κωδικό "EL-54-BIOexp-12" στις εγκαταστάσεις του Εργαστηρίου Μικροβιολογίας και Λοιμωδών Νοσημάτων του Τμήματος Κτηνιατρικής του ΑΠΘ υπό την ευθύνη του καθηγητή κ. Κρήτα.

Με δεδομένο ότι η προσαρμογή των διαφόρων πειραματισμών εντός κανονιστικού πλαισίου για την ασφάλεια και η τήρηση κατευθυντήριων γραμμών αποτελούν έναν από τους στόχους του Τμήματος Κτηνιατρικής του ΑΠΘ, οι παραπάνω διαπιστώσεις οδήγησαν τη Συνέλευση αρ. 636/02.06.2020 του Τμήματος στην απόφαση να μην αποδεχθεί: 1) το ερευνητικό πρωτόκολλο της διδακτορικής διατριβής με θέμα "*Pathogenesis of emerging Aujeszky's disease virus strains in non-immune and vaccinated pigs*" και 2) τη διενέργεια οποιασδήποτε σχετικής έρευνας που αφορά στη χρησιμοποίηση εξωτικών "Chinese variant-genotype II" στελεχών σε χοίρους. Επιπλέον, ο κ. Κρήτας ενημερώθηκε ότι οποιαδήποτε ενέργειά του σχετικά με τους χώρους χρήσης πειραματοζώων του Εργαστηρίου Μικροβιολογίας και Λοιμωδών Νοσημάτων του Τμήματος Κτηνιατρικής που συνδέεται με την παραπάνω απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, θα πρέπει να κοινοποιείται εγκαίρως και εγγράφως στη Γραμματεία του Τμήματος.

Προς έκπληξη μας, την επομένη της διεξαγωγής της προαναφερθείσας Συνέλευσης, στην οποία συζητήθηκε το θέμα του συγκεκριμένου πρωτοκόλλου, δηλαδή στις 3 Ιουνίου 2020, και ενώ είχε παρέλθει διάστημα 3,5 μηνών από την αποστολή της επιστολής-αίτηματός μου προς τη Δ/ση Υγείας των Ζώων του ΥπΑΑΤ, το Τμήμα Κτηνιατρικής έλαβε (με υπογράφουσα την Προϊσταμένη της Δ/σης, κα Δηλέ) την υπ. αριθμ. 1439/145473 απάντηση, στην οποία αναφέρεται ότι: «η Δ/ση Υγείας των Ζώων του ΥπΑΑΤ δεν έχει την αρμοδιότητα της αξιολόγησης του συστήματος διαχείρισης των βιολογικών κινδύνων στις εγκαταστάσεις του Τμήματος Κτηνιατρικής του ΑΠΘ, στις οποίες διεξάγονται ερευνητικές δοκιμές με πειραματισμούς σε ζώα. Κατ' αναλογία δεν έχει αρμοδιότητα για τον καθορισμό των μέτρων ελέγχου που πρέπει να λαμβάνονται στα πλαίσια της πολιτικής βιοασφάλειας που εφαρμόζονται στις εν λόγω εργαστηριακές εγκαταστάσεις και στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι διαδικασίες ελέγχου της μόλυνσης, ανάλογα με το επίπεδο κινδύνου, οι προδιαγραφές των εργαστηριακών εγκαταστάσεων, του εξοπλισμού τους, η εκπαίδευση του προσωπικού ώστε να ελαχιστοποιείται ή να προλαμβάνεται η διασπορά κάθε βιολογικού κινδύνου». Αντ' αυτού, η Δ/ση Υγείας των Ζώων του ΥπΑΑΤ, μέσω της κας Δηλέ, μας παραπέμπει στις «κατευθυντήριες οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων (ΟΙΕ), που διατυπώνονται στον Κώδικα της Υγείας των Χερσαίων Ζώων για "Βιοπροφύλαξη και Βιοασφάλεια: Προδιαγραφές για την διαχείριση των βιολογικών κινδύνων στα κτηνιατρικά διαγνωστικά εργαστήρια"», ενώ μας προτείνει να «χρησιμοποιήσουμε τα στελέχη της "Ελληνικής Εταιρείας Βιοασφάλειας" για τις ανάγκες των εργαστηρίων του Τμήματος Κτηνιατρικής του ΑΠΘ», ενώ ταυτόχρονα αναφέρει την ύπαρξη «Ομάδας εργασίας για την Βιοασφάλεια των Κτηνιατρικών Εργαστηρίων η οποία αποτελείται και από μέλη της "Ελληνικής Εταιρείας Βιοασφάλειας" το έργο της οποίας είναι η αξιολόγηση των συστημάτων βιοασφάλειας κατόπιν επιτόπιων επισκέψεων, αποκλειστικά, στις εγκαταστάσεις των εργαστηριακών δομών που υπάγονται στη Γενική Δ/ση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων».

Η απάντηση-πρόταση εκπλήσσει, καθώς η κα Δηλέ φαίνεται να αγνοεί (ή συγχέει) τη σημαντική διαφορά μεταξύ των μέτρων και υποδομών των εγκαταστάσεων που απαιτούνται σε χώρους όπου εκτελούνται πειραματισμοί μόλυνσης ζώων με ιδιαίτερα λοιμογόνα "εξωτικά" παθογόνα (risk group 3 ή 4) σε σχέση με τους χώρους των διαγνωστικών εργαστηρίων που χειρίζονται αντίστοιχα παθογόνα. Σε κάθε περίπτωση, πέραν των καθορισμένων μικροβιολογικών μεθόδων και τεχνικών και τη χρήση κατάλληλου εξοπλισμού (θαλάμων ασφαλείας, προστατευτικού εξοπλισμού) που εφαρμόζονται σε επίπεδο εργαστηρίων, απαιτείται ειδικός σχεδιασμός εγκαταστάσεων και πρωτοκόλλων για την απόλυτη εξασφάλιση της πρόληψης της διαφυγής και διασποράς αυτών των παθογόνων στους χώρους διεξαγωγής πειραματισμών μόλυνσης και νεκροτομών ζώων. Συγκεκριμένα, απαιτούνται ειδικές εγκαταστάσεις "περιορισμού" (biocontainment) [π.χ. Animal Biosafety Level 3 (ABSL-3) ή Biosafety Level 3 Agriculture (BSL-3-Ag) για risk group 3 παθογόνα], που βάσει κατευθυντήριων οδηγιών που ορίζονται από διεθνείς οργανισμούς και αντιπροσωπεΐες (OIE, WHO, CDC, USDA, ACDP, FAO), λειτουργούν υπό την αντίστοιχη εθνική/κρατική εποπτεία. Στην απάντηση-πρόταση της κας Δηλέ, παραλείπονται ή παρερμηνεύονται τα όσα σημαντικά αναφέρονται στον Κώδικα του OIE τον οποίο η ίδια επικαλείται. Συγκεκριμένα, ο εν λόγω Κώδικας, πέραν των κτηνιατρικών εργαστηρίων, δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στις εγκαταστάσεις πειραματισμών σε ζώα, όπως προδήλως φαίνεται από τον ακριβή τίτλο του Κώδικα "Chapter 1.1.4. BIOSAFETY AND BIOSECURITY: STANDARD FOR MANAGING BIOLOGICAL RISK IN THE VETERINARY LABORATORY AND ANIMAL FACILITIES", αλλά και τα όσα ο Κώδικας αναφέρει, από τα οποία μόνο ως παράδειγμα παραθέτω τα παρακάτω: "Work with laboratory animals is also an important laboratory hazard. Laboratory animals can generate large amounts of infectious agent, as well as pose risks associated with the potential for bites, scratches, kicks, and related injury to caretakers and laboratory workers. Expanded information on health and safety in laboratory animal facilities is available", "A higher level of risk may arise when agents are inoculated into laboratory animals. Examples: Production of biological reagents (e.g. antibody) in animals, Animal-based diagnosis, pathogenicity determinations, Research".

Ως εκ τούτου, ιδιαίτερα ερωτηματικά προκαλεί η πρόταση της κας Δηλέ να χρησιμοποιήσουμε «τα στελέχη της Ελληνικής Εταιρείας Βιοασφάλειας», και μέλη της «Ομάδας εργασίας για τη Βιοασφάλεια των Κτηνιατρικών Εργαστηρίων», τα οποία, πέραν της απλής εμπειρίας τους για τα εργαστήρια, και όχι για τις ειδικές εγκαταστάσεις πειραματισμών με ζώα, δεν έχουν καμία δικαιοδοσία και κανέναν κρατικό ή θεσμικό ελεγκτικό ρόλο (π.χ. δυνατότητα επιβολής κυρώσεων), αλλά περιορίζονται στο να παρέχουν συμβουλευτικές προτάσεις για διορθωτικές ή βελτιωτικές ενέργειες κατόπιν επισκέψεων στα εργαστήρια. Με άλλα λόγια, για ένα τόσο σοβαρό ζήτημα με πιθανές, σε περίπτωση ατυχήματος, επιπτώσεις στο ζωικό κεφάλαιο και στη διεθνή εικόνα της χώρας μας, η κα Δηλέ παραπέμπει σε απλή συμβουλευτική ορθών πρακτικών βιοασφάλειας για τα διαγνωστικά εργαστήρια. Οι πειραματισμοί μόλυνσης ζώων με "εξωτικά" παθογόνα, η επικινδυνότητα τους και οι δυσανάλογες επιπτώσεις σε περίπτωση διαφυγής τους στο περιβάλλον, αποτελούν ιδιαίτερες περιπτώσεις για τις οποίες απαιτείται θεσμικός έλεγχος και ειδική αδειοδότηση από αρμόδια κρατική υπηρεσία, κατά το παράδειγμα κρατών μελών της ΕΕ και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της ΕΕ και του OIE. Αυτό επαναλαμβάνεται σε πολλά σημεία στον προαναφερόμενο Κώδικα του OIE: "The national animal health strategy", "these risks will be managed within the context of national regulations", "development of national standards", "national, regional, and international standards and requirements", "Legal requirements include any national, federal, regional, state, provincial, city and local regulations with which the laboratory is obliged to comply", "Impacts associated with animal population morbidity and mortality, and associated economic consequences (e.g. trade, food security, costs of disease control and movement controls, destocking or vaccination) dependent on whether the agent is exotic or endemic to the country or region" κ.ά.

Τέλος, μας εκπλήσσει και η μη τοποθέτηση της κας Δηλέ ως προς το αίτημα της έγγραφης γνωμοδότησης για την άδεια/έγκριση εισαγωγής εξωτικού στελεχούς "Chinese variant-genotype II". Σημειώνουμε ότι ο OIE έχει εκδώσει σχετικές οδηγίες για την αναγκαιότητα αδειών εισαγωγής στελεχών παθογόνων μικροοργανισμών, αφού οι συνέπειες της εισαγωγής σε μια χώρα μιας μολυσματικής νόσου ή η είσοδος ενός νέου στελεχούς λοιμογόνου μικροοργανισμού, από το οποίο είναι, επί του παρόντος, απαλλαγμένα τα ζώα της χώρας, μπορεί να είναι πολύ σοβαρές για τον εκτρεφόμενο ζωικό πληθυσμό (© OIE - Terrestrial Animal Health Code - 28/06/2019; CHAPTER 5.8. INTERNATIONAL TRANSFER AND LABORATORY CONTAINMENT OF ANIMAL PATHOGENIC AGENTS). Η ανάγκη της ύπαρξης εθνικής αδειοδοτούσας αρχής είναι επίσης εμφανής στο συγκεκριμένο Κώδικα του OIE: "The importation of any

animal pathogenic agent, pathological material or organisms carrying the pathogenic agent should be permitted only under an import license issued by the relevant authority", "A laboratory should be allowed to possess and handle animal pathogenic agents in group 3 or 4 only if it can satisfy the relevant authority that it can provide containment facilities appropriate to the group. However, depending on the particular circumstances of an individual country, the authority might decide that the possession and handling of certain pathogenic agents in group 2 should also be controlled."

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Τα στοιχεία που παρατίθενται παραπάνω καταδεικνύουν τη σοβαρότητα που απαιτείται ώστε να αποτραπεί η πιθανή μόλυνση του ζωικού κεφαλαίου της Ελλάδας και της Ευρώπης γενικότερα, από έναν πολύ λοιμογόνο "εξωτικό" ιό, που έχει προκαλέσει εκτεταμένες επιζωοτίες στην Κίνα με τεράστιες οικονομικές επιπτώσεις.

Παρά την απόφαση της μη αποδοχής του ερευνητικού πρωτοκόλλου της διδακτορικής διατριβής με θέμα "*Pathogenesis of emerging Aujeszky's disease virus strains in non-immune and vaccinated pigs*" και της διενέργειας οποιασδήποτε σχετικής έρευνας που αφορά στη χρησιμοποίηση "εξωτικών" "Chinese variant-genotype II" στελεχών σε χοίρους, απόφαση που έλαβε η Συνέλευση του Τμήματος Κτηνιατρικής του Α.Π.Θ, υπάρχουν ζητήματα που χρειάζεται να διευθετηθούν στο άμεσο μέλλον και αφορούν:

- τη συνεχιζόμενη παρουσία του επικίνδυνου "εξωτικού" ιικού στελέχους HeN1 στους χώρους του Εργαστηρίου Μικροβιολογίας του Τμήματος Κτηνιατρικής του Α.Π.Θ. Επειδή κατά τη διάρκεια της Συνέλευσης του Τμήματος ο κ. Κρήτας δήλωσε ότι θα συνεχίσει να πειραματίζεται με τον κινεζικής προέλευσης ιό, παρά τις συστάσεις μας, παρακαλώ για τις δικές σας ενέργειες (πχ. εντολή για καταστροφή του εν λόγω στελέχους και μολυσμένων ιστών από τον πειραματισμό που έχει πραγματοποιηθεί χωρίς εγκρίσεις και αδειοδότηση), ώστε να αποτραπεί η διασπορά του ιού στο περιβάλλον και ο διεθνής διασυρμός της χώρας μας.
- την ανάγκη προσαρμογής της χώρας μας στις διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες του ΟΙΕ σε ό,τι αφορά στις προϋποθέσεις αδειοδότησης για την εισαγωγή "εξωτικών" παθογόνων στελεχών και τη διενέργεια αυστηρού ελέγχου από Κρατική Εποπτεύουσα Αρχή.
- την επιτακτική ανάγκη θεσμικού ελέγχου, από πλευράς του ΥπΑΑΤ, πειραματισμών που αφορούν "εξωτικά" παθογόνα και πειραματικές μολύνσεις ζώων ώστε να εξασφαλίζεται ο "περιορισμός" (biocontainment) που απαιτείται για την προστασία α) του κοινωνικού συνόλου και β) του ζωικού κεφαλαίου της χώρας, σε συμμόρφωση με το άρθρο 285 του νόμου 4619/2019 του Ποινικού Κώδικα.

Αναγνωρίζοντας τις προσπάθειες που καταβάλλετε, στις δύσκολες συγκυρίες που αντιμετωπίζει η χώρα μας, σας παρακαλούμε για την ταχεία ανταπόκρισή σας σε ό,τι αφορά στη διευθέτηση των σοβαρών ζητημάτων που αντιμετωπίζει το Τμήμα Κτηνιατρικής του ΑΠΘ, το οποίο παραμένει διαχρονικά υποστηρικτικό των πειραματισμών σε ζώα με αίσθημα ευθύνης σε ό,τι αφορά την υγεία των ζώων, τη δημόσια υγεία και την οικονομία της χώρας.

Με τιμή

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Δημήτριος Φλετούρης

Καθηγητής

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Υφυπουργό ΥπΑΑΤ: κα ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΙΑΤΖΗ

Γενικό Γραμματέα ΥπΑΑΤ: κ. ΓΕΩΡΓΙΟ ΣΤΡΑΤΑΚΟ

Πρόεδρο Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων: κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Προϊστάμενο Κτηνιατρικού Τμήματος του ΕΟΦ: κ. ΙΩΑΝΝΗ ΜΑΛΕΜΗ

Διεύθυνση Κτηνιατρικής ΠΚΜ: κ. ΣΟΦΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ